

Шляхи попередження та профілактика підліткової злочинності

Стрижак Ольга Василівна

Учениця 10 класу

Вчитель правознавства

Резенко Н. О.

Григорівського НВК

с. Григорівка

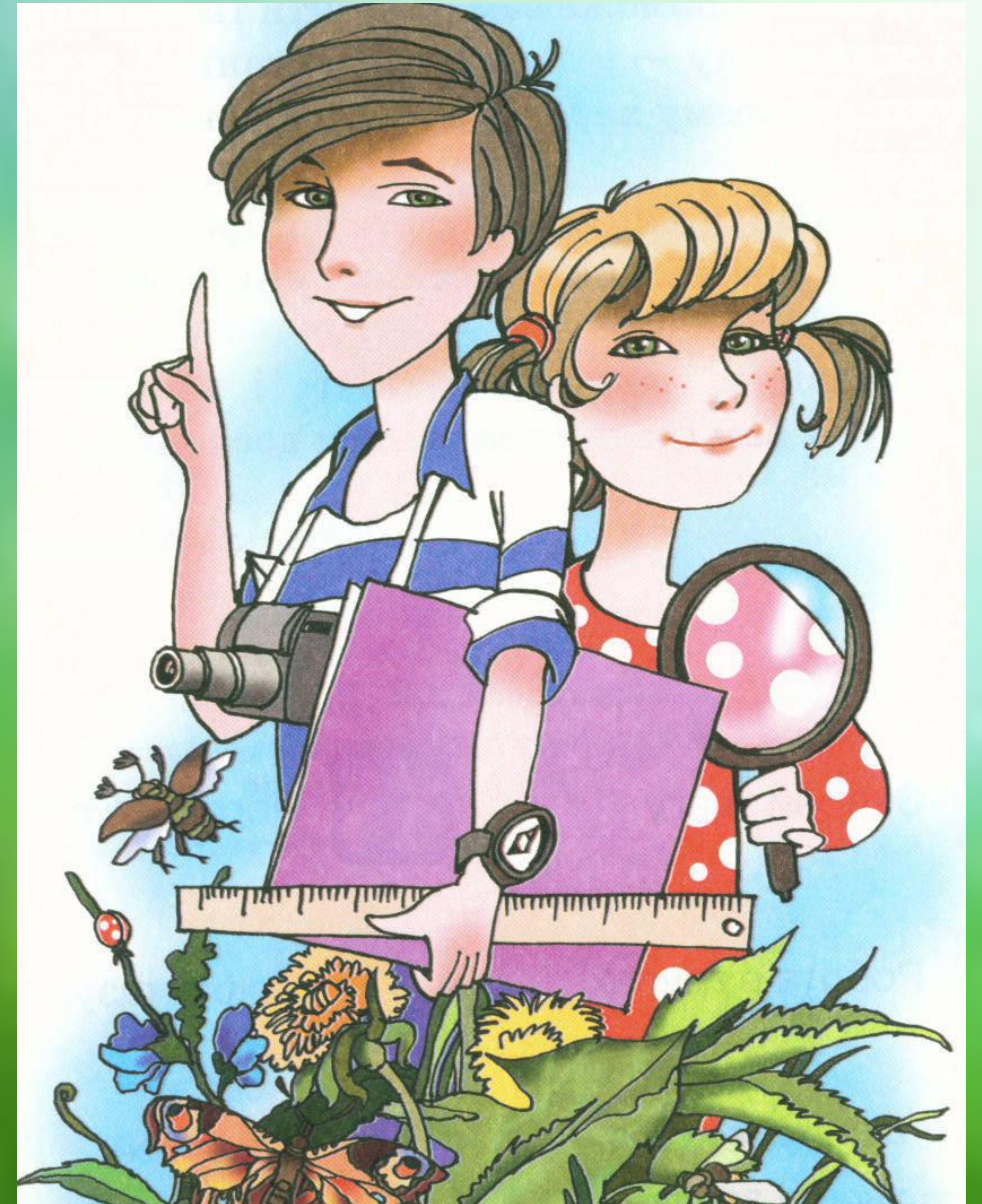
Запорізька область

Запорізький район.

В усі часи актуальною проблемою являється підліткова злочинність. Адже проблема підліткової злочинності стоїть не тільки перед працівниками міліції, а і перед всім суспільством в цілому, бо підлітки - це діти, а діти наше майбутнє.

На сьогоднішній день у середовищі неповнолітніх, усе частіше спостерігаються такі ознаки деморалізації; як пияцтво; наркоманія; токсикоманія; бездоглядність; бродяжництво; жебрацтво; проституція; ріст різних неформальних груп; які перетворюються в асоціально-кримінальні співтовариства.

Мета роботи полягає у визначеності підліткової злочинності як кримінально – психологічного явища, яке є однією із нагальних проблем людства.

Об'єкт дослідження – підліткова злочинність та шляхи її подолання.

Задачі :

- Виявити причини виникнення підліткової злочинності;
- Розглянути злочинність підлітків з точки зору психології;
- Вивчити особливості підліткової злочинності;
- Розглянути види та характеристики підліткової злочинності;
- Виявити фактори, які сприяють проявам злочинної поведінки підлітка;
- Розглянути діяльність працівників міліції щодо попередження підліткової злочинності;
- Розробити рекомендації, що до покращення профілактики підліткової злочинності.

Злочинність як кримінально – психологічне явище.

Злочинність – це сукупність всіх злочинів, чинених у суспільстві за певний проміжок часу, тобто злочинність – масове явище, відбите в статистику. Злочинність має наступні основні ознаки: історична мінливість, масовість, антагоністичність існуючим суспільним відносинам, інтернаціональний характер.

Підліткова злочинність – трагічне явище сучасності, яке викликає у нас лише біль і сум за дітьми із змарнованим дитинством і юністю.

В житті кожна людина досить часто зустрічається з словом “підліток”. До підлітків ми звикли відносити малолітніх та неповнолітніх дітей. Поняття підліток не однозначне, так в «Конвенції про права дитини» дітьми визнаються особи до 18 років. В сучасній українському кримінальному кодексі підлітками прийнято рахувати осіб, які досягнули 14-літнього віку. Близько 70 % з них навчаються погано чи посередньо, 40 % — порушують дисципліну, 37 % — раніше вже вчиняли проступки та правопорушення; наявні також конфліктні стосунки у сім'ї та школі. Загострюються такі риси характеру, як жорстокість, агресивність, нахабство, підступність (до 45 % обстежених), що серед законослухняних підлітків зустрічаються значно рідше. Першою характерною рисою підлітковою злочинністю кримінологи та соціологи рахують її груповий характер. Антисоціальний тип об'єднань характеризується слабо вираженими моральними нормами, кримінальними цінностями і установками.

В таких об'єднаннях можуть опинитися панки, хіпі, металісти, наркомани та інші. Другою рисою злочинності неповнолітніх є її тісний зв'язок з дорослим злочинним світом. Ми можемо побачити подвійну дію, з однієї сторони дорослі втягують підлітка в злочинність, а з іншої сторони підлітки-злочинці, які дорослішають поповнюють ряди дорослих злочинців. Третьою характерною рисою підліткової злочинності являється - агресія.

Психологічні особливості злочинності неповнолітніх.

Психологи стверджують, що психіка українських дітей зазнала за останнє десятиріччя незворотних змін: вони нічого не бояться, нічого не цінують, ні в що не вірять. Вони стають дедалі жорстокішими, а їхні злочини – жахливими.

Відомо, що джерела формування криміногенних і кримінальних груп неповнолітніх перебувають у сімейному неблагополуччі підлітків, їхньому незадовільному положенні в первинному навчальному колективі (класі, навчальній групі).

Типологія підлітка - злочинця.

Підлітковий вік – це переломний момент у розвитку кожної особистості. Бажання довести свою самостійність і дорослість, юнацький максималізм штовхає підлітка на девіантні вчинки, в тому числі на злочин. В соціології, кримінології і психології розділили членів груп на наступні категорії:

«Аутсайдер» - людина, яка попала в життєвий глухий кут, невдаха, не знайшовши визнання в формальній групі або організації, не маючи можливості для самореалізації.

«Маргінал» - самотня особа, яка втратила індивідуальні і соціальні зв'язки, постійно, що випробовує соціальний і психологічний дискомфорт і нерідко, що намагається самоутвердитись шляхом аморальної поведінки.

«Конформіст» - людина. Яка легко піддається впливу лідерів, добре адаптується в новому соціальному мікросередовищі, швидко і без надмірних зусиль засвоюють цінності і норми.

«Фанат» - людина, яка віддана цінностям і символам групи.

«Борець» - людина для якої процес боротьби за ідею означає більше, ніж сама ідея, завжди готовий до активних дій щодо захисту групових інтересів, її автономії і цінності.

«Вождь» - людина. Яка бачить своє призначення в тому. Щоб керувати людьми, який претендує на роль лідера в групі, проявляє ініціативу організатора і нерідко дійсно, що володіє непоганими для цього здібностями.

«Попутник» - людина, яка випадково приєдналась до групи.

«Імітатор» - людина для якої на першому місці стоять зовнішні атрибути і символи об'єднання, який складає для нього предмет гордості, при цьому він не сильно затрудняє себе в аналізі групових цінностей і цілей.

«Нудьгуєчий» - людина, мотив якої є більш змістовно організувати своє дозвілля і знайти середовище для спілкування.

Важкі підлітки.

Важкими прийнято називати підлітків, які здійснюють правопорушення, не поважають старших, не дотримуються моральних норм. Вони б'ють скло, крадуть із магазинів деякі речі, б'ються до зламаних носів та ніг, викрадають автомобілі, телефонують до школи перед важкою контрольною, повідомляючи про підкладену вибухівку, ховають молодших сестер і братів від своїх батьків, а потім вимагають викуп, торгують наркотиками, виривають сторінки із бібліотечних книг, розбивають вуличні лампи та ін. Інколи роблять це спокійно і повністю свідомо, оскільки впевнені в своїй спритності і в тому, що їх ніхто не покарає. Такі важкі підлітки, майже не навчаються, вони не знають законів та можливих покарань.

Невтішна статистика.

Упродовж 2013 року неповнолітніми або за їх участю скоєно 14 238 злочинів. Стосовно дітей учинено 9 677 злочинів, у тому числі 2 885 - тяжких та особливо тяжких. Щодня підлітки в Україні вчиняють понад 100 злочинів, у тому числі одне вбивство або злочин із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень, одне зґвалтування, два-три розбійні напади, вісім пограбувань, сімдесят крадіжок приватного та державного мНа кінець 2013 року у підрозділах кримінальної міліції у справах дітей органів внутрішніх справ України перебуває 14 тисяч 213 дітей, з них 1 тисяча дівчат. Стільки ж утримується дітей, яким не виповнилося 11 років, а також 1 тисяча 557 підлітків віком від 11 до 14 років, 5 тисяч 665 дітей віком від 14 до 16 років та 6 тисяч 814 - від 16 до 18 років.

За статистичними даними на сьогодні злочинність неповнолітніх має таку структуру: злочини, пов'язані з наркотиками - 2,8%; хуліганство - 6,2%; крадіжки - 70,5 %; злочини проти життя та здоров'я - 2,1 %; інше - 9,4 %.

За даними статистики, кожен другий школяр в Україні має досвід тютюнопаління та вживання пива, кожен третій пробував горілку, четвертий - наркотичні речовини. За офіційною статистикою, 89 дітей вживають наркотики ін'єкційно, насправді їх набагато більше. Все це й призводить до зростання злочинності серед неповнолітніх та збільшення кількості рецидивів.

Шляхи подолання підліткової злочинності.

Я вважаю, що роль сім'ї у вихованні дітей і підлітків величезна, і дуже часто саме внутрішньо - сімейні конфлікти й інші проблеми є першопричиною правопорушень дітей, що виховуються в такій сім'ї. Формування у підлітка криміногенної мотивації невідривно пов'язане зі становленням його особистості, тобто із процесом виникнення під впливом зовнішніх умов таких рис його характеру й соціальних зв'язків, які згодом і визначають вчинки неповнолітнього правопорушника. атмосфера в сім'ї, систематичні сварки між батьками або близькими родичами на очах дітей або з їхнім залученням у конфлікт також є типовими криміногенними факторами, що лежать в основі формування злочинної мотивації неповнолітніх. Для неповнолітнього особливо важливо знайти в батьківській сім'ї опору, конфліктність же не сумісна з довірчими відносинами.

Дія телебачення, комп'ютерних ігор

та Всесвітньої мережі Інтернету на психічний стан підлітків.

Живучі в сучасному світі, ми постійно зіштовхуємося із засобами масової інформації. Вони настільки міцно заснувалися в нашій повсякденності, що ми навіть уявити собі не можемо свого існування без них. Я впевнена, що їхній вплив на людину починається в самому ранньому віці і продовжується все життя. Особливо сильний вплив засоби масової інформації здатні надати на формування особистості неповнолітнього.

Сучасне телебачення має дуже великий вплив на становлення психіки підлітків. Нерідко фільми про зомбі, вампірів та різних вигаданих істот підштовхують дітей до крадіжок, вбивств, насильства, катування. Як вже відомо, в віці 12- 14 років психіка дітей тільки починає формуватися, а отже будь – який негативний вплив на неї може нести в собі дуже згубну дію, яку потім виправити дуже важко.

Також, слід підкреслити вагомий вплив комп'ютерних ігор. Я вважаю, що процес співпереживання побаченого супроводжується спонтанною розрядкою накопиченої

агресивності, глибинних несвідомих страхів та хвилювань, що супроводжують реальне життя підлітка. Віртуальний світ починає домінувати над реальним, підліток втрачає будь – який інтерес до оточуючих, живучі тільки комп'ютерними іграми. Захоплюючись подіями гри, юнак починає намагатися втілити їх в реальність, не розуміючи до яких наслідків це може призвести.

Напевно, найголовнішим чинником руйнування дитячої психіки є Інтернет. Кожен підліток в середньому витрачає на користування віртуальним світом 5 – 6 годин на добу. «Вконтакте», «Facebook», «Твіттер» - найголовніші соціальні мережі, які допомагають знайти нових друзів, дізнатися багато цікавої інформації та інформації, яка має згубний вплив на психіку, бачення світу, насильницького характеру та самогубство.

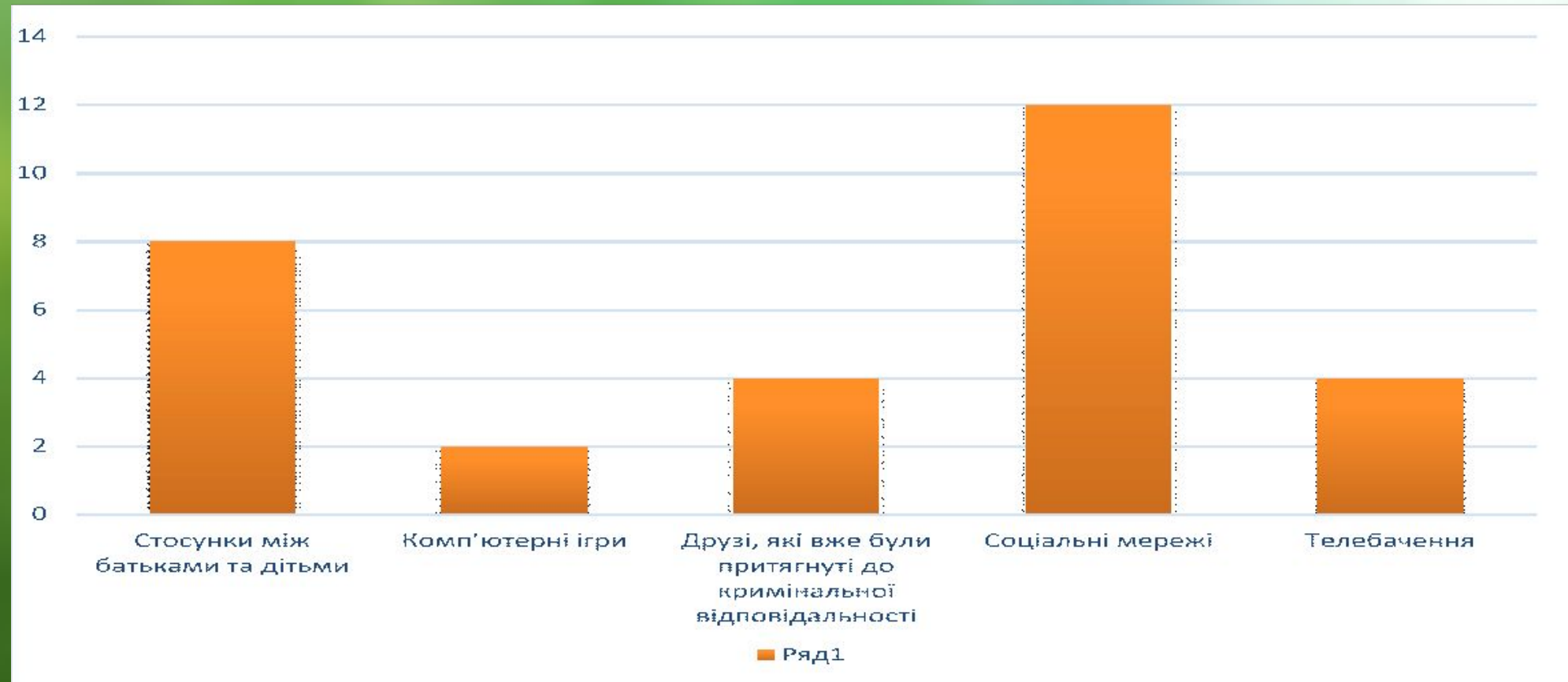
Результати соціально – психологічного опитування.

Намагаючись дослідити причини скоєння підлітками різноманітних злочинів, я провела опитування на дану проблему серед різних вікових категорій. За темою:

« Основні фактори прояву злочинності в підлітковому віці» між учнями 9 – 11 класів моєї школи. Всього в опитування взяло участь 30 чоловік, з яких 12 дівчат та 18 хлопців і віці 15-17 років. 8 чоловік вважають, що винні стосунки між батьками та дітьми, 2 – комп'ютерні ігри, 4 – друзі, які вже були притягнуті до кримінальної відповідальності, 12 – соціальні мережі, 4 – телебачення.

«Основні фактори прояву злочинності в підлітковому віці»

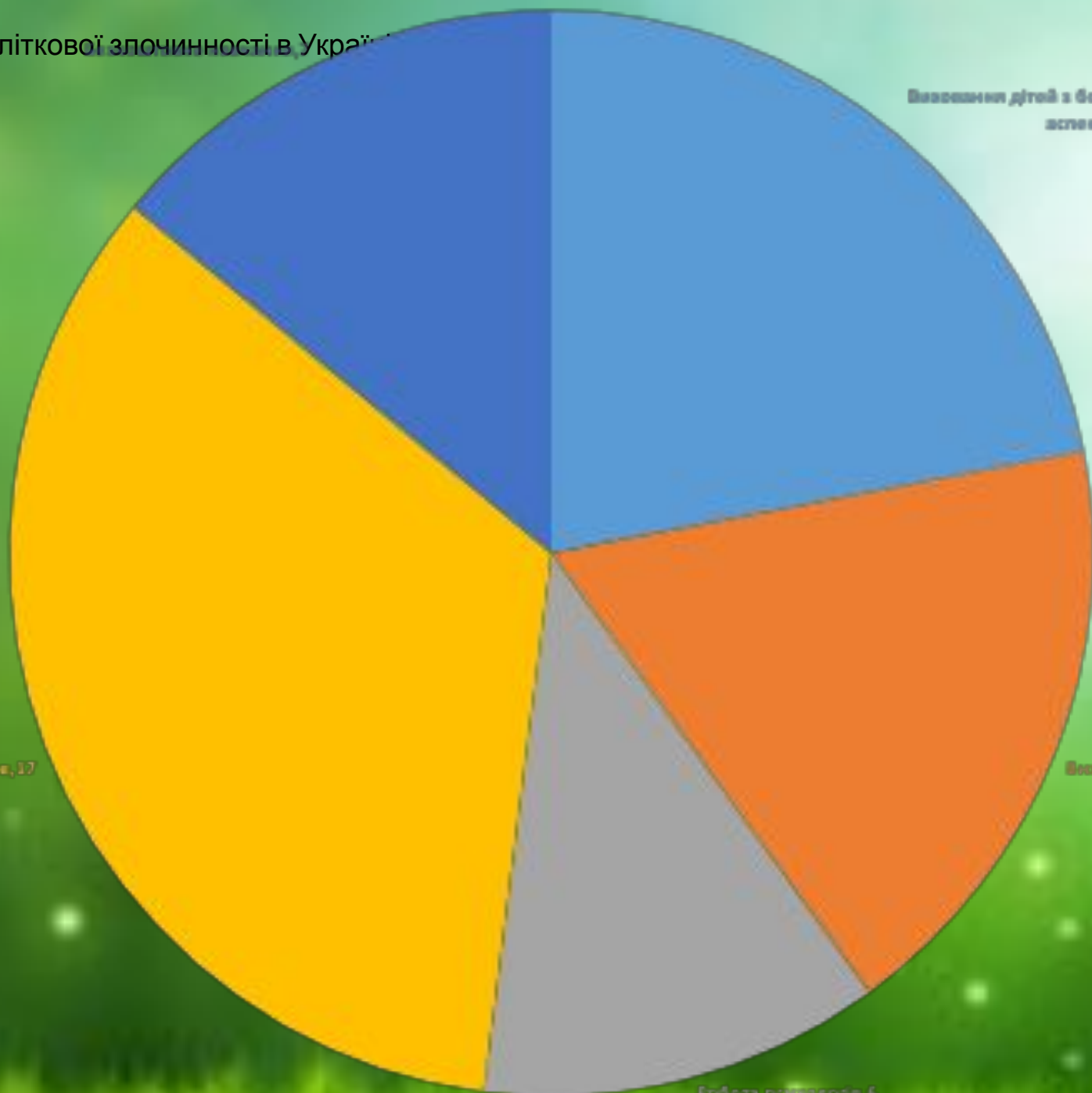

Також, я провела опитування на тему: « Основні аспекти подолання підліткової злочинності в Україні» між людьми похилого віку, які проживають на моїй вулиці. Всього в опитуванні приймало участь 50 чоловік, з яких 23 жінки та 27 чоловіків віком 50 – 67 років. 11 чоловік впевнені, що виховання дітей з боку батьків є головним аспектом, 9 – виховні заходи в навчальних закладах, 6 – робота психологів, 17 – покращення соціальних умов, 7 – безкоштовне навчання. (Додаток Б)

«Основні аспекти подолання підліткової злочинності в Україні»

Покращення соціального умов, 17

Взаємини дітей з боку батьків є головним аспектом, 11

Взаємні зв'язки в навчальних закладах, 9

Робота психолога, 6

Попередження злочинності неповнолітніх.

На мою думку, у попередженні злочинності неповнолітніх бере участь безліч суб'єктів. Вони являють собою єдину систему, пов'язану спільністю цілей і завдань.

Заходи індивідуальної профілактики повинні впливати як на саму особу неповнолітнього злочинця, так і на її навколишнє середовище. Основними елементами системи попереджувального впливу є:

- Ретельне вивчення неповнолітніх, здатних зробити злочин;
- Визначення основних заходів та заходів, спираючись на які, на практиці можна було б досягти поставлених цілей;
- Вироблення раціональних методів організації, контролю та визначення ефекту індивідуального профілактичного впливу.

Метою індивідуальної профілактики злочинів, скоєних неповнолітніми, є виправлення та перевиховання підлітка або зміна його криміногенної орієнтації. Звідси випливає необхідність вирішення завдання встановлення закономірностей поведінки, що відхиляється, механізму його формування та зміни. Для цього необхідно:

- Виявляти неповнолітніх, поведінка, погляди, мотиви вчинків яких свідчать про можливість скоєння злочинів.

Необхідно також виконувати профілактичну роботу з урахуванням злочинів, скоєних неповнолітніми, усуваючи причини й умови, що сприяли цьому. Також, до заходів загальної профілактики можна віднести рейди з відвідуванням місць підвищеної криміногенності, правову пропаганду серед підлітків та їх батьків. Кримінальна міліція у справах неповнолітніх виконує роботу, пов'язану із запобіганням правопорушень неповнолітніх, і виявляє причини й умови, що сприяють вчиненню ними злочинів, вживає заходів щодо їх усунення, бере участь у правовому вихованні неповнолітніх.

Я впевнена, що родина – найголовніший чинник виховання дитини, тому для усунення підліткової злочинності треба :

- Виявити неблагополучні родини;**
- Зробити діагностику сімейного неблагополуччя;**
- Здійснити профілактичні заходи із нормалізації мікроклімату в сім'ї;**

Відповідальність батьків які порушують

зв'язки виховання дітей в повній мірі перед законом;

Також, великий вплив на виховання підлітків має школа. Тому вчителі повинні залучати дітей до здорового способу життя, любові до рідних, вихованості, цілеспрямованості, ввічливості. На приклад, в моїй школі щоп'ятниці проводяться виховні години, бесіди, додаткові завдання, де класні керівники розповідають над основні аспекти підліткової злочинності та доводять нам, що злочин – несумісний вчинок для вихованої та чемної дитини. Звісно курс «практичного правознавства» має величезне значення для розвитку підлітка.

Як ми вже зрозуміли, підліткова злочинність – трагічне явище сучасності, яке викликає у нас лише біль і сум за дітьми із змарнованим дитинством і юністю. В ході проведення мною соціально – психологічних опитувань, я зрозуміла, що соціальні мережі, телебаченні, комп’ютерні ігри, погані стосунки між батьками та дітьми руйнують дитячу психіку, підштовхують її до злочину.

Підлітки повинні добре навчатися, любити та допомагати батькам, вибирати правильне оточення, читати різноманітну літературу, само розвиватися, бути цілеспрямованими та йти до своєї мити і тоді для вчинення злочинів чи якихось проступків не буде ні причин, ні потреби.

Під кінець моєї дослідницької роботи, хочеться сказати - дітей треба спонукати до добрих вчинків ще з раннього віку.

Діти – це майбутнє нашої держави!

